

N:o 87.

Ank. till Riksd. kansli den 9 maj 1895, kl. 12 midd.

Memorial, angående dispositionen af nettobehållningen å vissa jernvägars trafikinkomster år 1896.

(R. A.)

Med bifall till Kongl. Maj:ts proposition (n:o 32) af den 8 sistlidne mars har Riksdagen bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att, på det Kongl. Maj:t må blifva i tillfälle att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de i det propositionen bilagda statsrådsprotokoll öfver civilärenden för samma dag angifna grunder åt staten förvärfva Skåne—Hallands, Mellersta Hallands, Göteborg—Hallands, Landskrona—Engelholms och Malmö—Billesholms jernvägar, till Kongl. Maj:t, efter ingången af år 1896, på requisition utanordna de medel, som erfordras för gäldande af hvad för jernvägarne skall kontant till jernvägarnes egare utbetalas, äfvensom fullgöra ränteliqvider och kapitalafbetalningar å de i Skåne—Hallands och Malmö—Billesholms jernvägar intecknade obligationslån samt de kommunallån, hvilka af staten i följd af ifrågavarande banors förvärfvande öfvertagas.

I ofvan åberopade statsrådsprotokoll har inköpssumman för ifrågavarande jernvägar, beräknad efter förhållandena vid 1893 års slut, angifvits till 22,207,313 kronor, hvarvid emellertid anmärkts, att detta belopp icke är definitivt, enär förhållandena under den tid, som förflyter från utgången af år 1893, till dess inlösningsen eger rum, äfven måste tagas i betraktande. För närvarande saknas dock anledning att till grund för beräkningen af riksgäldskontorets ökade utgifter år 1896 i följd af inköpet lägga annan siffra än den nyssnämnda.

Bih. till Riksd. Prot. 1895. 4 Saml. 1 Afd. 60 Häft. (N:o 87.)

Utom ökade utgifter kommer riksgäldskontoret att genom inköpet få vidkännas minskad inkomst, beroende derpå att efter Skåne—Hallands, Mellersta—Hallands och Göteborg—Hallands jernvägars förvärfvande af staten annuiteterna å statslånen till berörda jernvägar icke vidare komma att inflyta. Skåne—Hallands jernvägsaktiebolag har två statslån, ett å 1,500,000 kronor och ett å 795,500 kronor, Mellersta—Hallands jernvägsaktiebolag ett å 1,550,000 kronor och Göteborg—Hallands jernvägsaktiebolag ett å 2,068,000 kronor, allt ursprungliga belopp. Annuiteterna å Skåne—Hallands och Mellersta Hallands jernvägsaktiebolags lån, tillsammans uppgående till 192,275 kronor, erläggas den 1 januari hvarje år och innefatta ränta och amortering för det sistförflutna året. På grund häraf skola 1895 års annuiteter å dessa båda jernvägsbolags lån inbetalas den 1 januari 1896 och ingå följaktligen bland riksgäldskontorets inkomster för samma år, hvilka alltså genom inköpet af nu ifrågavarande två jernvägar icke lida minskning under år 1896, utan först år 1897, då annuiteterna för år 1896 uteblifva. Annuiteten å Göteborg—Hallands jernvägsbolags lån 103,400 kronor erlägges deremot den 1 oktober hvarje år, och kommer sålunda någon annuitet icke att inflyta den 1 oktober 1896. Af denna annuitet har dock vid jernvägarnes öfvertagande af staten kommit riksgäldskontoret, genom afräkning å kontanta betalningsbeloppet af den från den 1 oktober 1895 till samma års slut upplupna räntan å Göteborg—Hallands jernvägsaktiebolags lån, ett belopp af 22,628 kronor 62 öre till godo, hvadan minskningen i inkomst under år 1896 belöper sig till skillnaden mellan hela annuiteten ..... kronor 103,400: — och inflytande ..... ” 22,628: 62 eller till ..... kronor 80,771: 38.

Från detta belopp skall emellertid dragas de s. k. anståndsräntornas värde, hvilket erlägges genom afdrag å köpeskillingen (statsutskottets utlåtande n:o 76 sid. 14) med ..... ” 79,943: 28 och enär denna summa utgör en opåräknad inkomst, uppgår i verkligheten minskningen i riksgäldskontorets beräknade inkomster för år 1896 till ..... kronor 828: 10.

Enligt Kongl. Maj:ts af Riksdagen bifallna proposition skall riksgäldskontoret fullgöra ränteliqvider och kapitalafbetalningar å, bland annat, de i Skåne—Hallands och Malmö—Billesholms jernvägar intecknade obligationslån. Återstoden af Skåne—Hallands jernvägsaktiebolags obligationslån utgör den 1 januari 1896 1,050,000 kronor. Fem procent ränta

härå 52,500 kronor samt amortering 50,000 kronor, eller tillhopa 102,500 kronor, är den utgift, riksgäldskontoret får vidkännas år 1896 för detta lån. Utgiften samma år för Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolags obligationslån, hvaraf vid 1896 års början återstår oguldet ett belopp af 1,320,000 kronor, utgöres af fyra procent ränta å kapitalsskulden 52,800 kronor samt amortering för året 18,000 kronor, tillsammans 70,800 kronor. För båda obligationslånen har riksgäldskontoret alltså att under år 1896 utbetala 173,300 kronor, hvilket belopp är en förut okänd, ökad utgift för riksgäldskontoret.

Af det beräknade inlösningspriset för samtliga jernvägarne	kronor 22,207,313: —
skall enligt statsrådsprotokollet ej betalas kontant ..	„ 8,185,409: 03
men kontant liqvideras	kronor 14,021,903: 97.

Detta belopp måste af riksgäldskontoret anskaffas genom upplåning; men som i det belopp, hvilket afdragits från den kontanta liqviden, elier 8,185,409 kronor 3 öre, inräknats ofvanberörda upplupna ränta å Göteborg—Hallands jernvägsaktiebolags statslån 22,628 kronor 62 öre och de s. k. anståndsrentorna å Skåne—Hallands, Mellersta—Hallands och Göteborg—Hallands jernvägsbolags statslån, uppskattade i värde den 1 januari 1896 till 79,943 kronor 28 öre, och dessa båda poster, tillhopa 102,571 kronor 90 öre, böra, på sätt förut omförmälts, upptagas såsom inkomst för riksgäldskontoret under år 1896, måste

ofvannämnda belopp	kronor 14,021,903: 97
ökas med nyssberörda	„ 102,571: 90
då således det belopp, som skall af riksgäldskontoret för liqviden upplånas, stiger till	kronor 14,124,475: 87.

Någon minskning i denna summa kommer med all säkerhet att ega rum genom öfvertagande af kommunallån, hvilkas belopp i de fall, de af staten öfvertagas, skall afräknas å den kontanta köpeskillingen. I hvilken utsträckning ett sådant öfvertagande kommer att ske, kan ej nu beräknas, och har utskottet i anledning deraf icke ansett sig kunna på annat sätt taga hänsyn till öfvertagandet af dylika lån, än att utskottet, då riksgäldskontorets utgifter blifva större, i den mån de med jemförelsevis hög ränta löpande kommunallånen öfvertagas, uppskattat kontorets utgift för ränta å omförmälda upplåningsbelopp till något högre summa, än som skulle behövas, om samma belopp i sin helhet utginge kontant, och ansett räntan för år 1896 böra beräknas att utgå efter en räntefot af 4 procent, hvilket å beloppet gör 564,979 kronor 3 öre.

Riksgäldskontoret skulle sålunda, enligt förestående beräkningar, under år 1896 dels erhålla en minskad inkomst af kronor 828: 10 dels få vidkännas ökade utgifter af kronor 173,300: — och ..... „ 564,979: 03. „ 738,279: 03

tillsammans utgörande ..... kronor 739,107: 13 efter en beräkning, som enligt sakens natur icke kan vara annat än approximativ.

För ofvan nämnda belopp, 739,107 kronor 13 öre, måste riksgäldskontoret erhålla en motsvarande ökning i sina inkomster år 1896. Då emellertid beloppet af jernvägstrafikmedlen redan blifvit af Riksdagen fastställt att i nämnda års riksstat uppföras med 7,200,000 kronor, och denna siffra såsom af Riksdagen beslutad icke kan höjas, samt riksgäldskontoret följaktligen icke lär kunna för år 1896 tillföras ökad inkomst från statskontoret, synes det utskottet lämpligast, att nettobehållningen af ifrågavarande fem jernvägars trafikinkomster år 1896, i den kongl. propositionen beräknad till 1,100,000 kronor, af jernvägsstyrelsen inbetalas till riksgäldskontoret, som torde böra i sammanhang med den liquid, hvilken enligt gällande bestämmelser skall i april månad år 1897 upprättas med statskontoret för år 1896, till sistberörda embetsverk utbetala hvad af oförmålade nettobehållning återstår, sedan riksgäldskontoret fullgjort detsamma åliggande ränte- och kapitalliqvider å lån i följd af ifrågavarande jernvägars öfvertagande af staten.

Utskottet hemställer för den skull,

att Riksdagen må medgifva, att nettobehållningen å Skåne—Hallands, Mellersta—Hallands, Göteborg—Hallands, Landskrona—Engelholms och Malmö—Billesholms jernvägars till staten ingående trafikinkomster för år 1896 skall af jernvägsstyrelsen inbetalas till riksgäldskontoret, med skyldighet för riksgäldskontoret att af den öfverlemnade nettobehållningen till statskontoret under år 1897 utbetala hvad som icke åtgått till bestridande af riksgäldskontoret åliggande ränte- och kapitalbetalningar å lån i följd af berörda jernvägars öfvertagande af staten.

Stockholm den 9 maj 1895.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.